

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Omzendbrief CJSM 2022/1 - Kunst in Opdracht

De omzendbrief reikt richtlijnen en instructies aan voor de toepassing van het decreet van 1 maart 2019 zodat het realiseren van kunstopdrachten voor alle beleidsdomeinen op een gelijkmatige manier aangepakt wordt. Hierbij staat het streven naar artistieke kwaliteit van gerealiseerde kunstwerken in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en instellingen die tot de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren voorop.

1. Situering

1.1. *Historiek*

In 1986 stemde het Vlaams Parlement de decreten betreffende het integreren van kunstwerken in overheidsgebouwen. De decreten van 23 december 1986 genereerden 30 jaar een kunstproductie in de (semi)-publieke omgeving van openbare gebouwen en/of gesubsidieerde gebouwen en dit uit alle sectoren van dienstverlening van de Vlaamse overheid. In vele overheidsgebouwen werden kunstwerken gerealiseerd volgens de percentageregeling vastgelegd in het decreet.

Met het aanstellen van een Vlaams Bouwmeester in 1999 werd de toepassing van het decreet bij projecten die zich aandienden bij de Vlaams Bouwmeester, systematisch opgenomen. De Kunstcel, ingebed bij het Team van de Vlaams Bouwmeester, detecteerde de nood aan een professionele

begeleiding van kunstopdrachten bij publieke opdrachtgevers en vervulde vervolgens een adviserende en begeleidende rol voor die opdrachtgevers die het decreet toepasten.

In 2016, het jaar van de inkanteling van de toenmalige Kunstcel in het Departement Cultuur, Jeugd en Media, kreeg IDEA Consult de opdracht voor een onderzoek naar dertig jaar toepassing van de decreten. Voorafgaand aan deze externe onderzoeksopdracht onderzocht de Kunstcel de impact van de decreten via een kleinschalig kwalitatief en kwantitatief onderzoek en dat zowel vanuit artistiek perspectief als door de bril van de opdrachtgever. De beleidsbrief Cultuur 2017-2018 kondigde daarop een wijziging van de percentagedecreten aan.

Uit het onderzoekstraject bleek dat de decreten na dertig jaar aan herziening toe waren. De discrepantie in de toepassing van de decreten bij de verschillende beleidsdomeinen was een belangrijke vaststelling. Er waren ook verschillende interpretaties over de toepassing van de decreten betreffende het integreren van kunstwerken in overheidsgebouwen. Daarnaast bleek de terminologie verouderd en waren de bedragen niet meer actueel. Tevens dreigden zowel de veranderende bouwpraktijk, de dienstverlening van de Vlaamse overheid als de wijzigende financieringsmechanismen de toepassing van de decreten uit te hollen. Ten slotte werd vastgesteld dat er een groot verschil was in artistieke invulling, zowel op het niveau van de selectieprocedures en –methodes, als het werken met het aanbod van een steeds verder evoluerende professionele artistieke kunstpraktijk.

1.2. Wettelijk kader

Op 19 maart 2019 is het decreet van 1 maart 2019 (hierna het decreet Kunst in Opdracht), houdende de realisatie van kunstopdrachten in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en instellingen die tot de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Volgens artikel 8 van het decreet Kunst in Opdracht werden de decreten van 23 december 1986, houdende integratie van kunstwerken in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en instellingen die tot de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest behoren, gewijzigd bij het decreet van 12 mei 1998, opgeheven.

Het decreet Kunst in Opdracht is in werking getreden op 29 maart 2019. Volgens artikel 9 is het van toepassing op de bouwwerken waarvoor een aanvraag tot omgevingsvergunning is ingediend vanaf de datum van de inwerkingtreding ervan.

Voor de bouwwerken waarvoor de aanvraag tot bouwvergunning is ingediend vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, gelden de decreten van 23 december 1986.

2. Inhoud

Het decreet van 1 maart 2019 is het resultaat van een gezamenlijk evaluatietraject met vertegenwoordigers van diverse beleidsdomeinen van de percentagedecreten van 23 december 1986. Deze omzendbrief heeft als doel een transversale en uniforme toepassing van het decreet van 1 maart 2019 te bevorderen, met respect voor de geplogenheden van de beleidsdomeinen die onder het toepassingsgebied van het decreet ressorteren.

De indeling van de omzendbrief is gebaseerd op de verschillende bouwstenen en de desbetreffende artikels van het decreet en geeft toelichting bij de bepalingen van het decreet. De omzendbrief gaat dieper in op het toepassingsgebied van het decreet, het berekenen van het kunstbudget en geeft

duiding bij de relatie tussen kunst en context. Daarnaast reikt de omzendbrief handvaten aan voor opdrachtgevers om zelf te bepalen waar en op welk moment een kunstopdracht het beste aansluit op hun visie en hoe ze kwaliteitsborging en nazorg mee kunnen nemen in een traject. Tenslotte geeft de omzendbrief via de website van het platform Kunst in Opdracht (de voormalige Kunstcel) mee waar opdrachtgevers meer informatie over het decreet en good practices terug kunnen vinden.

De Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

Bijlage:

- Omzendbrief CISM 2022/1 : Kunst in Opdracht